

ČÁST DRUHÁ

OBSAH SOUBORU GEODETICKÝCH INFORMACÍ

HLAVA I

KATASTRÁLNÍ MAPA

§ 3 Katastrální mapa a její obsah

(1) Katastrální mapa je státním mapovým dílem velkého měřítka.

(2) Obsahem katastrální mapy je polohopis a popis, které se do ní vyznačují v souladu s bodem 10 přílohy k této vyhlášce.

Katastrální mapa je již historicky jednou z podstatných součástí katastrálního operátu. V dnešní době tvoří spolu se svým číselným vyjádřením část katastrálního operátu nazvanou podle § 5 odst. 2 písm. a) katastrálního zákona soubor geodetických informací, často v odborné komunikaci vyjadřovaný zkratkou „SGI“. Zjednodušeně řečeno, jde o grafickou interpretaci v katastru evidovaných prvků a některých dalších předmětů polohopisu.

I. Definice katastrální mapy

Ustanovení pokládá základní definici katastrální mapy. Její zařazení mezi státní mapová díla je zakotveno rovněž v nařízení vlády č. 430/2006 Sb., o stanovení geodetických referenčních systémů a státních mapových děl závazných na území státu a zásadách jejich používání, ve znění nařízení vlády č. 81/2011 Sb., kde je také uveden účel a obecné podmínky užití státních mapových děl, tedy i katastrální mapy.

II. Obsah katastrální mapy

Základní popis obsahu katastrální mapy zmiňuje polohopis a popis, které jsou nadále podrobněji rozebrány v § 5, resp. § 6 katastrální vyhlášky. Z názvu a odborně zavedené představy o polohopisu je zřejmé, že katastr se ve své grafické části bude zabývat jen roviným zobrazením jednotlivých předmětů v mapě, tedy jejich půdorysem, nebo chceme-li svislým průmětem do zobrazovací roviny. Zjednodušeně lze dále tvrdit, že polohopis je zobrazen zpravidla

liniovou kresbou (přímé spojnice lomových bodů, výjimečně části kružnic nebo křivky). Popisem se pak rozumí veškeré texty a značky, které kresbu doplňují, v případě analogové mapy i další doplňující údaje, umístěné mimo vlastní kresbu mapy. To, jaké typy linii nebo mapové značky lze v katastrální mapě použít, je uvedeno v bodu č. 10 přílohy ke katastrální vyhlášce. V bodu č. 11 přílohy ke katastrální vyhlášce jsou pak uvedeny typy linii a značky, které se dříve užívaly v analogových mapách v měřítcích 1 : 1 250, 1 : 1 440, 1 : 2 500 a 1 : 2 880 a po dobu platnosti těchto map se v nich i nadále používají.

§ 4 Forma katastrální mapy

(1) Katastrální mapa má digitální formu. Katastrální mapa vzniklá podle dřívějších právních předpisů může být do obnovy operátu vedena na plastové fólii.

(2) Katastrální mapa v digitální formě se vede počítačovými prostředky v S-JTSK ve vztažném měřítku 1 : 1 000.

(3) Katastrální mapa může mít pro ucelené části katastrálního území různou formu.

I. Digitální forma katastrální mapy

Primárním způsobem, jakým je dnes vedena katastrální mapa, je digitální forma. Pod tímto pojmem si představujeme počítačově vedenou katastrální mapu ve vektorové podobě, kde každému lomovému bodu kresby, bodovému prvku nebo textu naleží unikátní souřadnice S-JTSK. Dle původu mapy je taková forma katastrální mapy v odborné komunikaci označována zkratekami „DKM“ (digitální katastrální mapa – zde bývají podkladem z větší části geodetickými metodami určené souřadnice S-JTSK) nebo „KMD“ (katastrální mapa digitalizovaná – ta vznikla z větší části vektorizací, jednoduše řečeno „obkreslením“ původní mapy analogové). V současné době je téměř celé území státu pokryto katastrálními mapami v digitální formě. Nicméně existují ještě některá katastrální území (nebo jejich části), kde je dosud katastrální mapa vedena v analogové podobě, tj. zobrazena černou kresbou na plastové fólii. Je důležité zmínit i skutečnost, že existují i katastrální území, kde je sice katastrální mapa vedena počítačovými prostředky ve vektorové podobě, ale nikoliv v S-JTSK, z pohledu definice katastrální vyhláškou se tedy nejedná o katastrální mapy v digitální formě. U těchto typů map je souřadnicový systém převzat ze stabilního katastru,

na našem území jde buď o Katastrální souřadnicový systém gusterbergský, nebo Katastrální souřadnicový systém svatoštěpánský (jejich technické specifikace jsou uvedeny v bodech 4 a 5 přílohy k nařízení vlády č. 430/2006 Sb., o stanovení geodetických referenčních systémů a státních mapových děl závazných na území státu a zásadách jejich používání, ve znění nařízení vlády č. 81/2011 Sb.); taková katastrální mapa je pak označována zkratkou „KM-D“.

II. Vedení mapy v digitální formě

Mapa je technicky vedena v prostředí jednoho z CAD systémů a v tomto formátu rovněž (zdarma) Úřadem poskytována v těch lokalitách, kde se v této formě katastrální mapa vede. Vztažné měřítko (které bylo pro katastrální mapy v digitální formě zvoleno 1 : 1 000) je určující pro vzorování různých typů linií, velikost značek a textů. Ve vztažném měřítku je rovněž klientovi poskytnut snímek katastrální mapy, pokud o něj požádá. Pro úplnost rovněž dodejme, že katastrální mapy „KM-D“ (viz poslední dvě věty komentáře k § 4 odst. 1) mají vztažné měřítko 1 : 2 000 (viz § 96 odst. 2 katastrální vyhlášky).

III. Územní rozsah pro danou formu katastrální mapy

Katastrální vyhláška rovněž připouští situace, kdy se pro různé části katastrálních území vede katastrální mapa v různých formách. Obvykle se tak děje pro specifické a ucelené soubory pozemků, které mají nějakou společnou charakteristiku (z pohledu činností při vedení a obnově katastrálního operátu). Příkladem takové situace je dokončení pozemkových úprav, po kterém je většina extravilánu zobrazena v katastrální mapě v digitální formě (v tomto případě DKM), ale intravilán je teprve v procesu obnovy katastrálního operátu a mapa je zde vedena buď v analogové podobě, nebo ve formě KM-D.

§ 5 Polohopis katastrální mapy

(1) Polohopis katastrální mapy obsahuje zobrazení hranic katastrálních území, hranic územních správních jednotek, státních hranic, hranic pozemků, obvodů budov a vodních děl evidovaných v katastru, další prvky polohopisu, hranice chráněných území a ochranných pásem a body polohového bodového pole. Polohopis katastrální mapy v digitální formě obsahuje zobrazení hranic rozsahu věcného břemene k části pozemku.

(2) Dalšími prvky polohopisu jsou

- a) most,
- b) propustek a tunel v násypovém tělese pozemní komunikace, pokud jimi prochází vodní tok nebo pozemní komunikace, přičemž pozemek pod tímto vodním tokem nebo pozemní komunikací je evidován jako parcela,
- c) obvod budovy, která je hlavní stavbou a je součástí pozemku nebo součástí práva stavby,
- d) obvod budovy, která je vedlejší stavbou a je součástí pozemku nebo součástí práva stavby.

(3) Hranice a obvody budov a vodních děl se v katastrální mapě zobrazují přímými spojnicemi jejich lomových bodů, popřípadě bodů vložených do téhoto přímých spojnic. Jsou-li hranice podle předchozí věty tvořeny kruhovým obloukem nebo jinou křivkou, vyjádří se úsečkami, jejichž délka se volí tak, aby se žádný bod na úsečce od skutečného průběhu hranice neodchylil o více než 0,10 m. Není-li vhodné postupovat podle předchozí věty, lze použít kružnice nebo její část.

(4) Při měření se rozlišují podrobné tvary předmětů polohopisu, pokud dosahuje délka přímé spojnice lomových bodů alespoň 0,10 m. Pro zobrazení polohopisu v mapě vedené na plastové fólii musí spojnice lomových bodů v mapě dosahovat délky alespoň 0,2 mm, jinak se nezobrazuje.

I. Prvky polohopisu katastrální mapy

Polohopisem katastrální mapy je myšlena veškerá liniová kresba a značky bodů polohových bodových polí, které se na mapě vyskytují. Katastrální vyhláška stanoví, jaké prvky jsou takto v katastrální mapě zobrazeny. Zároveň je v bodech č. 10.1 až 10.3 přílohy ke katastrální vyhlášce uveden taxativní výčet typů čar (a pro body polohového bodového pole i popis jejich značek), jaké se pro jednotlivé prvky polohopisu používají. Uvedené přílohy obsahují i typy čar a značky, které se sice v katastrální mapě nevyskytují, ale jsou užívány v grafických zobrazeních ZPMZ. Na rozdíl od analogových map nebo map typu KM-D obsahují katastrální mapy v digitální formě (tedy DKM a KMD) i zobrazení věcných břemen k části pozemku. U těch věcných břamen, která se do katastru zapsala před 1. březnem 2007, dochází podle § 94 odst. 1 katastrální vyhlášky k jejich doplnění do katastrální mapy postupně.

II. Další prvky polohopisu

Kromě „základních“ prvků polohopisu, uvedených v § 5 odst. 1 katastrální vyhlášky, jsou v katastrální mapě zobrazeny i tzv. další prvky polohopisu. Jde zpravidla o významné objekty v terénu stálého charakteru, usnadňující orientaci v katastrální mapě. Pokud obvod těchto objektů není zároveň jedním z prvků, které jsou uvedeny v odst. 1, zobrazují se obvykle tzv. vnitřní kresby. Dříve mezi takové prvky kromě vyjmenovaných patřily např. i osy železničních tratí, hrany koruny silniční komunikace, nadzemní vedení vysokého a velmi vysokého napětí, břehové čáry vodních toků a další (viz § 5 vyhlášky č. 190/1996 Sb. nebo § 16 vyhlášky č. 26/2007 Sb.). V některých katastrálních mapách je lze výjimečně ještě dnes nalézt (zejména tam, kde je dosud platná katastrální mapa v analogové podobě).

III. Liniová kresba v katastrální mapě

Katastrální vyhláška upřednostňuje kresbu pomocí lomených čar. I tam, kde jsou v terénu předměty polohopisu jiného tvaru, je zpracovatel výsledku zeměměřické činnosti veden k tomu, aby je pro účely katastru (obvykle tedy při tvorbě geometrického plánu) generalizoval do podoby lomených čar. V praxi tedy dochází např. k nahrazení části kružnice nebo obecné křivky pravidelným nebo nepravidelným mnohoúhelníkem (resp. jeho částí), a to tak, aby rozdíl mezi tímto nahrazením a skutečným tvarem zobrazovaného prvku nebyl nikde větší než 10 cm. I tak ovšem katastrální vyhláška připouští variantu zobrazení prvku kružnicí nebo její částí, a to zejména tam, kde by nahrazením původního tvaru došlo k nadmerně rozdílné vypovídací hodnotě mezi předmětem v terénu a jeho zobrazením v mapě. Z technického pohledu vedení katastrální mapy ovšem vyplývá potřeba část kružnice definovat právě třemi body (začátek, konec a jeden mezilehlý bod), což může způsobit problém při navazování další kresby na tuto část kružnice v jejích mezilehlých bodech apod.

IV. Rozlišení detailů v katastrální mapě

I přes skutečnost, že ve většině území je již katastrální mapa vedená v digitální formě, je potřeba mít na mysli vhodnost zobrazení velmi drobných útvarů. Tento požadavek vyplývá zejména z historických omezení pro vlastní technické provedení kresby v analogové mapě a její reprodukci. To je víceméně zopakováno v poslední větě § 5 odst. 4. Nicméně i v digitální formě jsou

v kontextu nejvyšší dosažitelné přesnosti geometrického (a polohového) určení a případné tiskové reprodukce katastrální mapy velmi drobné útvary nezádoucí (uvědomme si, že deseticentimetrový výstupek se ve vztažném měřítku 1 : 1 000 po tisku zobrazí jako úsečka o délce 0,1 mm, což je na hranici re realizovatelnosti běžného tisku a rozlišitelnosti okem). Na druhou stranu mohou nastat situace, kdy nám takto striktní aplikace ustanovení katastrální vyhlášky bez vhodného odborného postupu komplikuje věrné zobrazení kresby zobrazeného útvaru. Příkladem může být budova, po jejíž delší stěně je postupně 6 výstupků o velikosti 8 cm (stejným směrem, tzn. že budova se postupně rozšiřuje). Striktní aplikací pravidla v § 5 odst. 4 bude stěna při zobrazení nahrazena rovnou „šíkmou“ linií a bez další doplňující informace bude výsledná budova do katastrální mapy zakreslena nepravouhlá s protilehlými kratšími stěnami, lišícími se o 48 cm. I to je důvod, proč je při práci s obsahem katastru nutné pracovat nejen s katastrální mapou, ale i s výsledky zeměměřických činností, na jejichž podkladě kresba mapy vznikla nebo byla měněna.

§ 6 Popis katastrální mapy

(1) Popis katastrální mapy tvoří

- a) čísla bodů polohového bodového pole,
- b) čísla hraničních znaků na státní hranici,
- c) místní a pomístní názvosloví
 - 1. názvy územních samosprávných celků a částí obcí,
 - 2. místní jména pozemkových tratí ve standardizovaném znění,
 - 3. v příslušných listech katastrální mapy standardizovaná znění názvů sousedních států,
 - 4. názvy veřejných prostranství,
 - 5. názvy vodních toků a vodních ploch ve standardizovaném znění,
- d) mapové značky budov a vodních děl a
- e) označení parcel parcelními čísly a mapovými značkami; je-li v parcele zobrazen obvod budovy, je parcelní číslo umístěno uvnitř obvodu budovy hlavní.

(2) U katastrální mapy vedené na plastové fólii tvoří její popis také mimorámové údaje, kterými jsou název Katastrální mapa, označení mapového listu a údaje o jeho poloze v územním členění státu, údaje o souřadnicovém systému, měřítko, označení sousedních mapových listů, údaje o vzniku katastrální mapy, tirážní údaje a okrajové náčrtky.